

Tot contra el dèficit

Els pressupostos de l'estat espanyol lluiten contra el dèficit, obliden el suport a la reactivació econòmica i intenten recentralitzar l'estat.

La tesi que defensa Mariano Rajoy és la més conservadora que avui dia es pot defensar en política econòmica: que s'ha de combatre el dèficit a costa de la reactivació econòmica. I –tot i que no ho diu–, posats a fer, aprofitar-ho per a recentralitzar l'estat.

Pressupostos durs. El govern de Rajoy ha presentat el seu primer projecte de llei de pressupostos generals de l'estat, que són un compendi d'aquest neoconservadorisme marcat per les indicacions de l'eix francoalemany que governa *de facto* la Unió Europea. La famosa aliança *Merkozy* que ha posat governs dòcils als seus interessos *ideoeconòmics* a Grècia i a Itàlia, que ha intervingut l'economia de tots dos països i també d'Irlanda i Portugal i que, en fi, dirigeix –arreglat mil·limètricament amb les indicacions del Fons Monetari Internacional– el destí dels països de la Unió. Si no de grat per força. Ho va dir el ministre d'Economia espanyol, Luis de Guindos, la setmana passada en una reunió amb empresaris catalans: “Si vénen uns altres [en referència a aquest vertader govern de la Unió format per Merkel i Sarkozy] a fer els pressupostos [de l'estat espanyol], sabreu què és ajustar de veres els comptes públics.”

Aquesta ideologia dretana es vesteix amb una impressionant maquinària ideològica que vol fer passar per inexorables els ajusts –és a dir, sense eufemismes: les brutals retallades en

la despesa pública– als pressupostos. Ho ha dit Mariano Rajoy no pas poques vegades, com la setmana passada: “És dur, però no tenim cap més remei perquè qualsevol alternativa és pitjor.” I la ideologia es concreta en aquest conjunt de retallades que, per exemple, impliquen que l'estat gastarà enguany tants diners a pagar els interessos del deute com a combatre la desocupació o, dit d'altra manera, a crear feina.

Totes les partides pressupostàries tret de dues reben severes baixades amb relació al 2011. Una de les dues que pugem és la destinada a satisfer la despesa de personal. I l'altra, la del pagament dels interessos del deute, que creix –i és molt significatiu– per sobre del 30%. L'objectiu dels pressupostos és evident. El va expressar amb la rotunda sinceritat que sol caracteritzar la dreta el ministre espanyol d'Hisenda i Administracions Públiques, Cristóbal Montoro, en el moment de presentar els comptes públics d'enguany: “recuperar la confiança d'Europa”. Òbviament, allà on diu “Europa” s'ha d'entendre “eix *Merkozy*”.

Si, com se sol dir, allò que retrata la ideologia d'un polític –sense propaganda, sense mentides, sense possible interpretació– és com gasta els diners públics, la ideologia del PP és ben clara. Menys diners per als serveis públics, restriccions per als qui tenen menys i facilitats per als qui més tenen, com, per exemple: no tocar els impostos als qui guanyen més, no tocar

les famoses sicav, aplicant de fet una amnistia fiscal als qui tinguin diners en paradisos fiscals i els tornin –en lloc de presentar-los als jutges, com diu la llei...

L'oposició ataca els pressupostos amb un discurs d'esquerra, llevat de la dreta nacionalista. Però quan el PP recorda què va fer el PSOE durant els mandats de Zapatero és quan es veu la manca d'alternativa política. Amb habilitat, no exempta tampoc d'una certa mala bava, ho recordava Rajoy a Rubalcaba la setmana passada, durant la sessió parlamentària de control al govern: “Vós i jo ens hem reunit més d'una vegada des de que som president.” En teoria, només s'havien vist un pic. La frase de Rajoy, que insinuava alguna mena de contacte i pacte secret, suscità una forta polèmica entre PSOE i PP, però més enllà d'això permet d'imaginar allò que tothom sospita: que en el fons hi ha coincidència entre els dos grans partits a fer una política econòmica totalment submissa a tot allò que mana *Europa* i l'FMI. És a dir, que ara toca combatre el dèficit i no invertir diners públics en la recuperació econòmica. Dit d'una altra manera: pagar el deute que es té amb els fons d'inversió i bancs internacionals i no destinar-los a crear feina. Tan simple com això.

Aquesta manera de plantejar els pressupostos de l'estat respon, segons que diu el govern de Rajoy, a la necessitat d'evitar una intervenció de rescat de l'economia espanyola a l'estil del que li ha passat a Portugal, Irlanda i Grècia. En el cas d'aquests països, la intervenció significa que la política econòmica, i tota la despesa pública, queda sota control d'una comissió d'experts enviats per part de la Unió, el Banc Central Europeu i el Fons Monetari Internacional. En canvi d'això, l'estat en qüestió rep prou diners per a continuar funcionant i evitar la fallida. Podriem dir que és una mena de concurs de creditors de magnitud enorme.

Segons l'executiu de Rajoy, “Espanya no serà intervinguda” gràcies a aquests pressupostos. De la mateixa opinió, curiosament, és Felipe González –ex-president espanyol–, que deia exactament les mateixes paraules

Si la ideologia d'un polític es delata en la manera com es gasta els diners, la del PP és ben clara: retallada als serveis públics i facilitats per als qui més tenen

El ministre espanyol d'Economia, Luis de Guindos, i el d'Hisenda i Administracions Públiques, Cristóbal Montoro.

la setmana passada. La qüestió potser és si no la controlen externament, ja, ni que sigui de manera implícita. El dubte és més que pertinent d'ençà del maig del 2010, quan Zapatero es plegà –tot i que una setmana abans havia dit que ho faria mai, de cap manera– a les indicacions de la Unió, és a dir, de Merkel i Sarkozy.

Recentralització. Els pressuposts són durs en el sentit esmentat. Però no únicament. També hi ha explícita una clara voluntat de fer el sord a allò que preveuen alguns estatuts d'autonomia: que el govern espanyol inverteixi en algun territori una determinada quantitat de diners anualment. És el cas de Catalunya i, també, de les Balears. Els estatuts són lleis orgàniques de l'estat, però el govern de Rajoy decideix unilateralment de no complir-los.

Per una altra banda, el govern espanyol obliga les comunitats autònomes a anar reduint el seu dèficit amb l'amenaça més o menys clara que si

alguna no ho fa serà intervinguda per l'executiu. Ho va advertir amb franquesa el president de la Generalitat catalana, Artur Mas, la setmana passada, durant la sessió parlamentària de control a l'executiu: “O fem bé els deures o acabarem com el Costa Concordia, embarrancats, tombats, de panxa enlaire i havent de ser rescatats.”

Però ni tan sols aquests pressuposts de l'estat tan durs no varen satisfer les ànsies de l'eix *Merkozy* ni d'això que se'n diuen “els mercats” –és a dir, els grans fons d'inversió especulativa i els bancs que presten diners als governs, per al cas l'espanyol. Immediatament després de Pasqua, la famosa prima de risc –el diferencial d'interès que costen els diners prestats en relació amb allò que costen a Alemanya– tornava disparar-se a l'alça. Mariano Rajoy responia amb noves retallades: 10.000 milions menys en educació i sanitat. El problema és que són àmbits de gestió transferits a quasi totes les

comunitats autònomes. Als Països Catalans, tot esperant com es concretarà la retallada, tots els partits excepte el PP, a més dels sindicats, hi veuen una clara voluntat recentralitzadora. Si s'acompleix, òbviament, serà el govern espanyol que dirà a cada comunitat quant i com ha reduir la despesa en aquests dos àmbits.

Aquesta ofensiva recentralitzadora amb l'excusa de la batalla contra el dèficit és vestida ideològicament de fora del govern estant. És allò que per exemple diu Esperanza Aguirre –la gran líder del sector més dretà del PP– i que li aplaudeix la premsa més conservadora de Madrid: en poques paraules, que les culpables de tant de dèficit són les comunitats autònomes. Ergo: cal que l'executiu espanyol recuperi competències i així el servei serà “més barat”, un pic centralitzat. En definitiva: fora caretes i aprofitar la crisi per a recentralitzar l'estat.

Miquel Payeras